

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра вікової та педагогічної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА

з ОК 10 «Виробнича (педагогічна) практика»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-наукова програма «Психологія»

(назва освітньої програми)

факультет психолого-природничий

(назва факультету)

2021-2022 н. р.

Робоча програма «Виробнича (педагогічна) практика» для здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії PhD за спеціальністю 053 Психологія/освітньо-науковою програмою «Психологія».

Мова навчання: українська.

Розробники: **Павелків Р.В.**, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, **Корчакова Н.В.**, доктор психологічних наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні **кафедри вікової та педагогічної психології**

Протокол № 6 від «31 » серпня 2021 року

Завідувач кафедри

проф. Р.В. Павелків

Робочу програму схвалено науково-технічною радою Рівненського державного гуманітарного університету.

Протокол № 3 від «14» вересня 2021 року

Голова науково-технічної ради _____ проф. Дейнега О.В.

Павелків Р.В., Корчакова Н.В.,
2021р.
© РДГУ, 2021р.

Вступ

Модернізація системи вищої професійної освіти передбачає випереджальний розвиток підготовки фахівців вищої кваліфікації за перспективними науковими напрямками. Розв'язання означеного завдання у сфері підготовки здобувачів вищої освіти потребує вдосконалення підходів до вибору ключових факторів і критеріїв якості аспірантських програм. Виробнича (педагогічна) практика є одним із найбільш значимих і важливих етапів професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

Майбутні доктори філософії після закінчення аспірантури повинні здійснювати професійну діяльність на креативному рівні, тобто володіти інноваційними методами й технологіями дослідження, знати нові теорії та вміти інтерпретувати їх, критично осмислювати розвиток теорії та практики, вносити оригінальність і творчий підхід у зміст навчальних дисциплін тощо.

Педагогічна практика – тип виробничої практики, що безпосередньо орієнтована на професійну підготовку аспірантів до науково-педагогічної діяльності, пов'язана з вирішенням науково-освітніх і наукових завдань, спрямована на формування універсальних, загально-професійних і професійних компетентностей, необхідних для аналізу сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей у процесі вирішення практичних завдань.

Програма розроблена у відповідності до Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 у редакції від 25.06.2020 № 519), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами, Постанова КМУ № 283 від 03.04.2019 р.), професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610), Положення про виробничу (педагогічну) практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії РДГУ, ухваленого на засіданні Вченої ради РДГУ від 30.06.21р., протокол №6; інших нормативних актів, згідно з якими навчально-педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

У відповідності з освітньо-науковою програмою практика проводиться на 3 курсі, у 5 семестрі в умовах, максимально наближених до майбутньої професійної діяльності: здобувачі вводяться у коло проблем відповідної кафедри, знайомляться з реальним змістом та об'ємом роботи науково-педагогічного працівника. Виробнича (педагогічна) практика спрямована на розв'язання конкретних практичних завдань та сприяє формуванню основних педагогічних навичок.

Основне призначення педагогічної практики полягає в тому, щоб служити джерелом знань про реальний освітній процес, бути наочною ілюстрацією теоретичних положень, створювати на практиці умови для самостійного застосування придбаних знань і сприяти формуванню професійних педагогічних умінь та навичок, бути елементом пізнання сутності педагогічної діяльності.

Педагогічна практика майбутніх докторів філософії виконує системоутворювальну роль у загально-професійній підготовці здобувачів вищої освіти, дає змогу майбутнім докторам філософії успішно виконувати основні педагогічні функції відповідно до сучасних вимог до особистості викладача.

Практика є одним із найбільш складних і багатоаспектних видів навчальної діяльності аспірантів, оскільки діяльність майбутніх докторів філософії в цей

період є аналогом професійної діяльності викладача, адекватна її змістові та структурі й організована в реальних умовах закладу вищої освіти.

Робоча програма виробничої (педагогічної) практики є основним навчально-методичним документом для здобувачів ступеня доктор філософії (PhD) та керівників практики від закладу освіти.

1. Опис освітнього компоненту «Виробнича (педагогічна) практика»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна/вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u>	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність: <u>053 Психологія</u> Освітньо-наукова програма <u>«Психологія»</u>	Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й
Загальна кількість годин – 270		Семестр
		6-й
		Лекції
		–
		Практичні, семінарські
		–
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		–
		Індивідуальні завдання:
		–
		Вид контролю:
		залік
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): «Філософія науки та інновацій», «Управління науковими проектами», «Актуальні проблеми психології», «Психологія розвитку», «Теорія і методика викладання психології у вищій школі», «Сучасна зарубіжна психологія».		

2. Мета та завдання практики

Метою практики є оволодіння аспірантами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації та здійснення діяльності в рамках навчальної та науково-методичної роботи, набуття компетентностей щодо здійснення науково-педагогічної діяльності, формування на базі одержаних під час навчання за спеціальністю 053 Психологія / Освітньо-науковою програмою «Психологія» знань, професійних навичок та вмінь опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання дисциплін психологічного циклу, виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в своїй практичній діяльності.

Основні завдання виробничої (педагогічної) практики здобувачів ступеня доктор філософії (PhD):

- закріплення і поглиблення теоретичних знань з курсів психології та педагогіки вищої школи та інших навчальних дисциплін, які викладаються в аспірантурі;
- поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних наукових та викладацьких завдань;
- отримання уявлень про діяльність кафедри ЗВО, функціональні обов'язки викладача кафедри;
- оволодіння сучасними методами та методиками викладання і виховання у ЗВО;
- набуття досвіду проведення лекційних, семінарських та практичних (тренінгових) занять, проведення консультацій для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» та «магістр»;
- інтеграція науково-дослідної та педагогічної діяльності практикантів;
- впровадження результатів дисертаційної роботи в освітній процес;
- формування педагогічних здібностей на основі первинного досвіду практики;
- виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх в практичній діяльності;
- формування навичок самоосвіти і самовдосконалення.

У процесі проходження виробничої педагогічної практики здобувачі повинні опанувати і *знати*:

- основні форми організації освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- методологічні основи змісту освіти у вищій школі;
- форми і методи організації освітнього процесу у вищій школі, спрямованого на формування компетентностей здобувачів вищої освіти;
- зміст і функції викладацької діяльності, професійні та особистісні вимоги до викладача ЗВО;
- особливості розробки освітнього контенту навчального курсу та керівництва дипломними роботами.

Під час практики у здобувачів ступеня доктор філософії (PhD) повинні набути сформовані наступні *вміння*:

- застосовувати сучасні інтерактивні освітні технології;
- розробляти опорні конспекти різних видів навчальних занять, добирати форми освітньої взаємодії зі здобувачами вищої освіти;
- користуватися різноманітними методами та прийомами педагогічного впливу на здобувачів;
- організовувати самостійну та науково-дослідну роботу здобувачів з вивчення навчальних дисциплін;
- оформлювати документацію, необхідну для викладацької діяльності.

Педагогічна практика має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності майбутнього доктора філософії за такими напрямками роботи:

1) викладацький – підготовка аспіранта до викладання базових, професійно-орієнтованих дисциплін зі спеціальності та оволодіння методиками їх викладання в закладах вищої освіти;

2) організаційно-виховний – підготовка майбутнього доктора філософії до організації виховної роботи в академічній групі (на посаді тьютора академічної групи).

Здобувачі ступеня доктор філософії (PhD) під час відвідування занять викладачів навчальних дисциплін повинні ознайомитися з сутністю нових інформаційних технологій навчання у вищій школі, методами активізації

пізнавальної діяльності студентів, з принципами контролю навчальних досягнень студентів та аналізу їх результатів, з методами ефективної взаємодії з представниками різних груп (соціальних, культурних і професійних).

У результаті проходження виробничої (педагогічної) практики у здобувача третього рівня вищої освіти повинні бути сформовані інтегральні, загальні та фахові компетентності.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної психологічної та/або дослідницько-інноваційної, освітньої діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення в галузі психології та освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

1. Здатність до оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного світогляду на основі наукового мислення, критичного аналізу, оцінки, синтезу і генерування нових та складних ідей (ЗК 1);

2. Здатність здійснювати усну та письмову наукову комунікацію, презентацію результатів власного наукового дослідження українською та однією з іноземних мов європейського простору, демонструючи культуру наукового мовлення і використання лінгвістичного інструментарію; встановлювати продуктивні зв'язки з людьми щодо обміну досвідом (професійним, емоційним, соціальним, практичним і т. п.) (ЗК 2);

3. Здатність здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел, користування бібліотеками (традиційними і електронними), професійно володіти основними методами, способами і засобами зберігання й обробки інформації; використання інформаційних ресурсів, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз Scopus та Web of Science (ЗК 3);

4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій школі, у наукових структурах/закладах; планувати та проводити навчальні заняття, використовуючи компетентнісний підхід; застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 7);

5. Здатність діяти ініціативно, соціально відповідально та свідомо, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, ефективно працювати в команді, цінувати та поважати індивідуальну, гендерну та соціокультурну самобутність, визнавати рівність прав та можливостей (ЗК 8).

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

1. Здатність планувати й організувати освітній процес у вищій школі, обирати й застосовувати методи, форми, прийоми організації освітньої діяльності здобувачів освіти, управляти педагогічним процесом, прогнозувати його результати, організувати діяльність колективу, реалізовувати організаторські уміння викладача (мобілізаційні, інформатичні, розвивальні, орієнтаційні) (ФК 3);

2. Здатність ефективно збирати, опрацьовувати, узагальнювати та всебічно аналізувати інформацію про психологічні явища й процеси, здійснювати перевірку якості психологічної інформації; здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення психологічних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері науково-психологічної діяльності (ФК 5);

3. Здатність до різновекторного історико-психологічного аналізу (історико-логічний, компаративний, ретроспективний, персоналістичний), до опрацювання джерельної бази дослідження; здатність адаптовувати та екстраполувати ідеї видатних психологів у сучасну психологічну практику, використовувати синергетичний підхід до осмислення психологічних явищ і процесів (ФК 6);

4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій школі, у наукових структурах/закладах; планувати та проводити навчальні заняття, використовуючи компетентнісний підхід; застосовувати знання у практичних ситуаціях (ФК 7);

5. Здатність до ефективного надання психологічних послуг, оволодіння змістом професійної практики, з дотриманням професійної етики та міжкультурної толерантності (ФК 8).

Під час проходження практики здобувачі ступеня доктор філософії (PhD) розвивають *базові soft skills*, як-то: креативність, робота в команді, комунікабельність, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне мислення, комплексне розв'язання проблем й т. п.

3. Очікувані результати навчання (базуються на програмних результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються):

Програмні результати навчання (ПРН)

1. Демонструвати системний науковий і загальний культурний світогляд, професійну етику, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності **(ПРН 1)**;
2. Демонструвати універсальні навички дослідника: уміння критично й абстрактно мислити, аналізувати, інтерпретувати, узагальнювати й оцінювати результати науково-дослідницької діяльності, генерувати нові ідеї **(ПРН 2)**;
3. Демонструвати уміння і навички здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел, користуватися бібліотеками, базами даних, інформаційними ресурсами, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз Scopus та Web of Science **(ПРН 4)**;
4. Застосовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури **(ПРН 5)**;
5. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові проєкти та управляти ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень; управляти

часом, проявляти гнучкість у прийнятті рішень, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт **(ПРН 6)**;

6. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій школі, у наукових структурах/закладах, формулювати зміст, цілі навчання, обирати способи їх досягнення, форми контролю та оцінювання; розробляти й вдосконалювати освітні програми **(ПРН 7)**;
7. Демонструвати сформованість компетентностей, достатніх для розуміння методології та здійснення наукового дослідження; для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи у вигляді наукових публікацій до фахових та наукометричних видань **(ПРН 8)**;
8. Демонструвати концептуальні та методологічні знання зі спеціальності 053 Психологія, основних психологічних концепцій, термінології, історії розвитку та сучасного стану наукових знань з проблеми у власних дослідженнях та викладацькій практиці **(ПРН 9)**;
9. Здійснювати науково-методичний супровід професійної підготовки майбутніх фахівців, самостійної роботи здобувачів вищої освіти; розробляти й удосконалювати програми навчальних дисциплін, навчальні та методичні матеріали до них **(ПРН 11)**;
10. Демонструвати навички наукової комунікації, застосовувати демократичні технології прийняття колективних рішень, враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації **(ПРН 12)**;
11. Демонструвати готовність до навчання впродовж життя; здатність адаптуватися до нових умов, до самоорганізації професійної; уміти визначати рівень особистісного і професійного розвитку, формувати програми самовдосконалення і саморозвитку **(ПРН 15)**;
12. Демонструвати лідерство та здатність як до автономної, так і командної роботи під час реалізації проєктів, до визначеності і наполегливості щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань; здатність діяти соціально відповідально та свідомо **(ПРН 16)**;
13. Діяти на основі дотримання принципу рівних можливостей, гендерного підходу, цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність **(ПРН 17)**.

4. Програма виробничої (педагогічної) практики

Змістовий модуль 1.

Навчально-методична діяльність здобувача-практиканта

Навчально-методична діяльність здобувача-практиканта передбачає:

- ознайомлення з нормативними документами, які регламентують організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- ознайомлення із структурою та системою організації освітньої діяльності РДГУ та кафедри, до якої прикріплені здобувачі;
- ознайомлення з робочою документацією кафедри та правилами її оформлення;
- складання робочої навчальної програми курсу, який доручено викладати (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо);
- проведення лекційних, семінарських та лабораторних занять за розкладом у закріплених академічних групах;
- моніторинг, аналіз та підготовка методичного забезпечення з дисципліни у вищій школі;
- налагодження контакту й організація педагогічної взаємодії зі студентами;
- організація самостійної роботи студентів;
- впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик;
- вироблення індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та пізнавальної діяльності студентів;
- аналіз педагогічних ситуацій;
- відвідування й аналіз навчальних занять викладачів, проведених у закладі вищої освіти;
- здійснення аналізу проведених колегами та самостійно організованих навчальних занять;
- участь здобувачів у засіданнях кафедр, методичних секцій, в роботі семінарів викладачів тощо;

Змістовий модуль 2.

Організаційно-виховна діяльність здобувача-практиканта

Організаційно-виховна діяльність здобувача-практиканта передбачає:

- ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи в університеті, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі;
- виконання обов'язків помічника куратора академічної групи;
- організація виховних заходів у студентській академічній групі;

- розробка інноваційних методів виховної роботи зі студентами;
- складання плану виховної роботи в студентській академічній групі;
- взаємовідвідування та аналіз виховних заходів, що проводять викладачі та здобувачі-практиканти;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до виховної діяльності як викладача у вищій школі;
- підготовка і проведення одного виховного заходу;
- написати психолого-педагогічну характеристику на студентську академічну групу;
- психолого-педагогічне вивчення як особистості окремих здобувачів, так і колективу студентської групи в цілому.

Змістовий модуль 3. Науково-дослідна діяльність здобувача-практиканта

Науково-дослідна діяльність здобувача-практиканта передбачає реалізацію наступних завдань:

- добирати і розробляти когнітивні засоби підвищення психологічного потенціалу наукової діяльності;
- ознайомлення з організацією науково-дослідної роботи відповідної кафедри, провідними науковими школами університету, лабораторіями, проблемними групами тощо;
- участь у підготовці і проведенні семінарів, круглих столів молодих учених та здобувачів;
- ознайомлення з діяльністю наукової бібліотеки РДГУ;
- підготовка до друку наукової статті у фаховому збірнику; підготовка доповідей і виступів на наукових конференціях;
- виконання констатувального та формувального етапів експерименту у межах написання дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктор філософії;
- подавати наукові досягнення з використанням професійної лексики; використовувати віртуальне освітнє середовище як інноваційний ресурс для наукової дослідницької діяльності;
- участь в організації роботи студентських наукових товариств, гуртків і проблемних груп.

5. Структура виробничої (педагогічної) практики

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Навчально-методична діяльність здобувача-практиканта		
1.	ознайомлення з нормативними документами, які регламентують організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти	8
2.	ознайомлення із структурою та системою організації освітньої діяльності РДГУ та кафедри, до якої прикріплені здобувачі	8
3.	ознайомлення з робочою документацією кафедри та правилами її оформлення	8
4.	складання робочої навчальної програми курсу, який доручено викладати (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо)	8
5.	проведення лекційних, семінарських та лабораторних занять за розкладом у закріплених академічних групах	8
6.	моніторинг, аналіз та підготовка методичного забезпечення з дисципліни у вищій школі	8
7.	налагодження контакту й організація педагогічної взаємодії зі студентами	8
8.	організація самостійної роботи студентів	8
9.	впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик	8
10.	вироблення індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та пізнавальної діяльності студентів	8
11.	аналіз педагогічних ситуацій	8
12.	відвідування й аналіз навчальних занять викладачів, проведених у закладі вищої освіти	8
13.	здійснення аналізу проведених колегами та самостійно організованих навчальних занять	8
14.	участь здобувачів у засіданнях кафедр, методичних секцій, в роботі семінарів викладачів тощо	8
Змістовий модуль 2. Організаційно-виховна діяльність здобувача-практиканта		
15.	ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи в університеті, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі	8
16.	виконання обов'язків помічника куратора академічної групи	8
17.	організація виховних заходів у студентській академічній групі	8

18.	розробка інноваційних методів виховної роботи зі студентами	8
19.	складання плану виховної роботи в студентській академічній групі	8
20.	взаємовідвідування та аналіз виховних заходів, що проводять викладачі та здобувачі-практиканти	8
21.	вироблення творчого, дослідницького підходу до виховної діяльності як викладача у вищій школі	8
22.	підготовка і проведення одного виховного заходу	8
23.	написати психолого-педагогічну характеристику на студентську академічну групу	8
24.	психолого-педагогічне вивчення як особистості окремих здобувачів, так і колективу студентської групи в цілому	8
Змістовий модуль 3.		
Науково-дослідна діяльність здобувача-практиканта		
25.	добирати і розробляти когнітивні засоби підвищення психологічного потенціалу наукової діяльності	7
26.	ознайомлення з організацією науково-дослідної роботи відповідної кафедри, провідними науковими школами РДГУ, лабораторіями, проблемними групами тощо	7
27.	участь у підготовці і проведенні семінарів, круглих столів молодих учених та здобувачів	8
28.	ознайомлення з діяльністю наукової бібліотеки РДГУ	8
29.	підготовка до друку наукової статті у фаховому збірнику	8
30.	підготовка доповідей і виступів на наукових конференціях	8
31.	виконання констатувального та формуального етапів експерименту у межах написання дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктор філософії	8
32.	подавати наукові досягнення з використанням професійної лексики	8
33.	використовувати віртуальне освітнє середовище як інноваційний ресурс для наукової дослідницької діяльності	8
34.	участь в організації роботи студентських наукових товариств, гуртків і проблемних груп	8
<i>Усього годин</i>		270

6. Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань).

7. Методи оцінювання

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО10 – залік.

8. Засоби діагностики результатів навчання

– презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

9. Критерії оцінювання результатів виробничої (педагогічної) практики здобувачів ступеня доктора філософії (PhD)

- **ступінь** виконання здобувачами завдань практики;
- **якість** педагогічних знань, проявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувачів як майбутніх фахівців, сформованості компетентностей фахівця.

При оцінюванні виробничої (педагогічної) практики в цілому враховуються такі показники:

- організованість і дисциплінованість здобувача-практиканта під час проходження практики;
- ініціатива і творчість, виявлені в період проходження практики з різних видів діяльності;
- якість навчальної роботи;
- якість виховної роботи з студентською групою і окремими здобувачами;
- якість оформлення документації з педпрактики;
- своєчасність здачі документації.

Зміст критеріїв оцінювання результатів виробничої педагогічної практики:

«Відмінно» (А) (90–100 балів). Ставиться практиканту, який вчасно і на високому рівні виконав весь намічений обсяг навчально-виховної роботи, що вимагається програмою, виявив уміння, спираючись на психолого-педагогічну теорію, правильно визначив і ефективно здійснював основне виховне завдання та залучення здобувачів до науково-дослідної діяльності, способи і результати його розв'язання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів; навчально-виховна робота виконана на високому рівні (висока якість практики визнається викладачем провідної для цього здобувача дисципліни у тому закладі, де проводилася практика, керівником практики; оцінюється не більше, ніж 25 % четвірок за всі види роботи), якщо практикант проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний на всіх ділянках роботи, завоював повагу і виключно позитивну оцінку серед здобувачів і педагогічного колективу, методистів, керівників педпрактики; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав на високому рівні наукове дослідження з теми дисертаційної роботи. Успішність з кожного блоку становить не нижче 90 %.

«Добре» (В) (75–89 балів) або «4». Цією оцінкою характеризується виробнича практика здобувача, який повністю виконав програму практики, виявив уміння, спираючись на психолого-педагогічну теорію, визначив основне

виховне завдання і способи його розв'язання, проявляв ініціативу в роботі; у тому випадку, коли навчально-виховний процес організований на достатньому методичному рівні (допускається не більше 25 % «трійок» за всі виконані види роботи при загальній задовільній оцінці викладача провідної дисципліни та групового керівника); здобувач-практикант допустив незначні методичні помилки, але зміг їх з власної ініціативи самостійно виправити, або пояснити причину їх допущення в процесі обговорення результатів навчального чи виховного процесу, дослідної роботи. В ході практики здобувачем не допускалася неорганізованість, шаблонність на всіх ділянках роботи. Здобувач ступеня доктор філософії (PhD) одержав задовільну оцінку своєї діяльності серед здобувачів і викладачів кафедри, керівника практики; здав у визначений час правильно і повністю оформлену документацію. Успішність з кожного блоку становить не нижче 75 %.

«Задовільно» (DE) (60–74 бали). Результати виробничої практики свідчать про те, що загалом вони позитивні й здобувач на задовільному рівні забезпечив навчально-виховний процес, але не проявив при цьому глибокого знання психолого-педагогічної теорії й уміння застосовувати її, припускався помилки в плануванні окремих моментів навчально-виховної діяльності, не враховував у достатній мірі вікові та індивідуальні особливості здобувачів; допустив незначні порушення вимог щодо доцільної організації навчально-виховної роботи, які вміє виправити або пояснити їх причини при зверненні на це уваги керівника педпрактики і не повторює їх у подальшій роботі. Загальна оцінка діяльності здобувача-практиканта викладачем провідної дисципліни, здобувачів освіти задовільна, але при цьому можуть бути дані і деякі рекомендації з удосконалення підготовки до педагогічної діяльності. Здобувач проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо ініціативний та самостійний, вчасно здав документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки згідно вказівок керівника практики. Успішність з кожного блоку становить не нижче 60 %.

«Незадовільно» (FX) (35–59 балів). Ставиться здобувачу-практиканту, який не виконав програму навчально-виховної роботи, виявив слабке знання психолого-педагогічної теорії, невміння застосовувати її для постановки і реалізації виховних завдань, встановлювати правильні взаємостосунки з усіма учасниками навчально-виховного процесу й організувати педагогічно доцільну діяльність; не готовий до забезпечення доцільної навчально-виховної та дослідницької діяльності у закладі вищої освіти внаслідок недостатніх знань з провідної дисципліни або через недобросовісне ставлення до науково-педагогічної та методичної діяльності. Успішність з кожного блоку становить не нижче 35 %.

Бал «F» (1–34 бали). Свідчить про те, що здобувач абсолютно не володіє навичками, які передбачає кожен з блоків виробничої практики, і потребує повторного проходження не тільки виробничої практики, а й фахової підготовки в цілому. Успішність з кожного блоку становить значно нижче 34 %.

10. Розподіл балів, які отримають здобувачі вищої освіти

№	Види робіт	Кількість балів
1.	Систематичне ведення щоденника виробничої практики	0-5
2.	Оформлення індивідуального плану роботи здобувача-практиканта	0-5

3.	Розгорнуті психолого-педагогічні аналізи відвіданих навчальних та виховних занять	0-10
4.	Конспекти лекцій (2 теми)	0-10
5.	Плани-конспекти практичних або лабораторних занять (2 заняття)	0-20
6.	План-конспект виховного заходу (години куратора) з академічною групою	0-20
7.	Характеристика на академічну групу	0-10
8.	Дидактичні матеріали до занять з обраного курсу, презентації тощо	0-10
9.	Якість підготовки письмово звіту (чіткість, логічність)	0-5
10.	Своєчасне оформлення та здача звітної документації.	0-5
	Усього (максимальна кількість балів)	100

11. Методичне забезпечення

1. Ілюстративний матеріал: слайди, таблиці, презентації.
2. Перелік рекомендованої літератури

12. Рекомендована література:

Основна

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посіб. для викл., аспір., студ. магістр. Київ: Кондор, 2008. 272 с.
2. Вишва С. А., Марушкевич А. А., Спіцин Є. С., Кошечко Н. В., Сатановська Л. А. Організація асистентської практики аспірантів / ад'юнктів (методичні рекомендації для аспірантів/ад'юнктів II року навчання) Київ–Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2015. 148 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
4. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті: навчальний посібник / за наук.ред. О. М. Пехоти, Т. В. Тихонової. Миколаїв : Іліон, 2013. 252с.
5. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. Київ : КНТ, 2017. 225с.
6. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
7. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / за ред. О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ : КНТ, 2017. 262 с.
8. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. – К.: Каравела, 2008. – 352с.
9. Петренко О. Б., Баліка Л. М. Методичні рекомендації до проходження виробничої (педагогічної) практики здобувачами вищої освіти ступеня доктор філософії (PhD) спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Рівне : РДГУ, 2021. 74 с.
10. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. URL: http://kpi.ua/document_practice
11. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.

12. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.

Допоміжна

1. Войнола Р. Х. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу. навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 140 с.
2. Мачинська Н. І., Стельмах С. С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Л. Ортинський. Київ : Центр навчальної літератури, 2009. 472 с.
4. Програма педагогічної практики аспірантів / Ю. Ц. Жидецький [розробник]. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 11 с.
5. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 320 с.
6. Сірант Н. П. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики: навчально-методичний посібник. Львів, 2013. 116 с.

13. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Про вищу освіту : Закон України. URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2235/>
2. Про освіту : Закон України». URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2231/>.
3. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір. URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001>.
4. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. URL: <http://osvita.in.ua/index.php?option=> Загол. з екрана.
5. Національна рамка кваліфікацій (постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 у редакції від 25.06.2020 № 519). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. URL: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
7. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-standart-na-grupu-profesij-vikladachi-zakladiv-vishoyi-osviti>
8. Роз'яснення МОН щодо деяких питань практичної реалізації положень нового Закону України «Про вищу освіту». URL: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=N247526620.
9. Указ Президента України № 344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.